

Resuscitace 2

*základní životní funkce
dušení,
obstrukce cizím tělesem
pomůcky k ventilaci, AED*

MUDr. L. Dadák, Ph.D.

ARK, LF MU, FN u sv. Anny

<https://is.muni.cz/auth/el/1411/podzim2010/VSP0011p/>

ECR 2005 doporučení:

Resuscitation (2005) 67S1, S7–S23

ELSEVIER

RESUSCITATION

www.elsevier.com/locate/resuscitation

European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2005 Section 2. Adult basic life support and use of automated external defibrillators

Anthony J. Handley, Rudolph Koster, Koen Monsieurs, Gavin D. Perkins, Sian Davies, Leo Bossaert

Obecný postup

- D
- R
- A
- B
- C

Obecný postup

- Danger
- Responce
- Airway
- Breathing
- Circulation

Danger

Nebezpečí

- Zabezpečit místo události
    - automobil parkovat **ZA nehodou**
    - označit trojúhelníkem, zastavit / omezit dopravu
    - vypnout plyn, elektřinu
  - Zachraňovaného
  - Zachránce
    - rukavice
    - resuscitační rouška
  - Ostatní přihlížející
-
-

Základní životní funkce:

Vědomí	+	0	+	0	0
Dýchání	+	+	0	0	0
Krevní oběh	+	+	+	+	0

Selhání jedné vede k selhání dalších.
(CMP, dušení, IM)

Vědomí

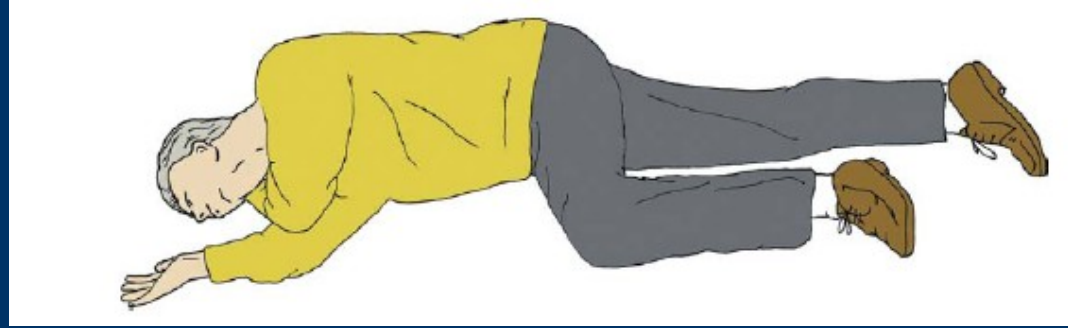
Zakříč a zatřep

V bezvědomí se nachází každá zhroucená osoba nereagující na oslovení a bolestivý podnět.

Stabilizovaná / zotavovací poloha

- mnoho variant

Poraněný leží na boku - stabilní (ne vratký)
bez tlaku na hrudník

I: koma + spont. dýchání

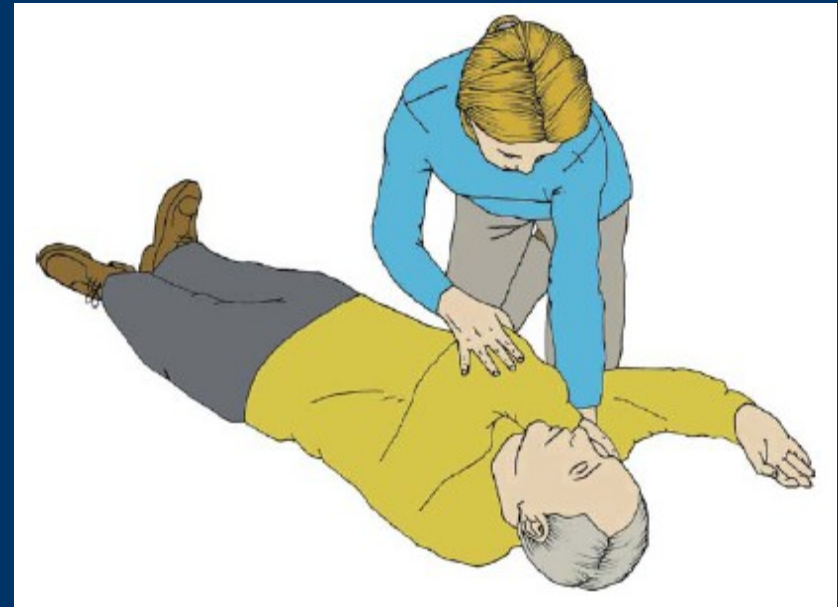
- prevence vdechnutí žaludečního obsahu
- prevence zapadení jazyka

KI: předpoklad poranění páteře

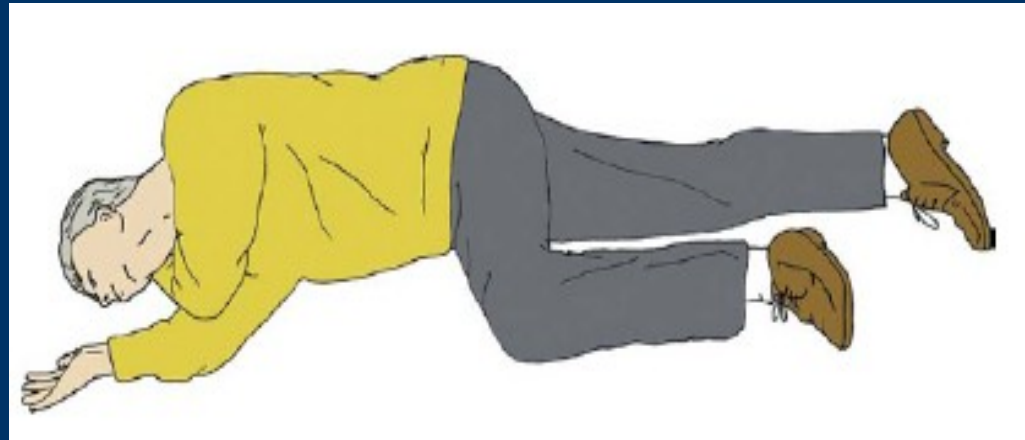
!! kontroluj záklon hlavy a dýchání !!

- na zádech
- končetiny v ose těla
- bližší HK – rameno flexe, loket flexe
- vzdálenější ruka – přes hrudník za krk [bude opora hlavy]

- pokrč vzdálenější DK v koleni
- tlač na ohnuté koleno k sobě a táhni za vzdálenější rameno
- uprav horní nohu kyčel i koleno v pravém úhlu
- zakloň hlavu a **zkontroluj průchodné** dýchací cesty

Dýchání:

- zvedá se hrudník = dýchací pohyby
  - **dechový proud** - průchodné dýchací cesty
  - hloubka a frekvence dýchání
    - normální – pravidelné (10..14/min)
    - pomalé (< 9/min)
    - rychlé (>30/min)
    - nepravidelné
    - povrchní
    - lapavé dechy, gasping
    - zástava dechu
-
-

Dýchání:

Barva kůže (není spolehlivá):

- růžová
- cyanotická = modro-fialová - jen akra nebo celý člověk

Známky obstrukce dýchacích cest

- chroptění, chrčení, bubláni, pískání // Ticho
  - vtahování jugula, (mezižebních prostor-děti)
  - zapojení pomocných dýchacích svalů
  - souhyb nosních křídel
  - vynucená poloha v sedě / ve stoje, opřen o lokty
-
-

Bezvědomí + bez normálního dýchání

1.

Zajistěte bezpečí pro sebe a okolí
zhodnoťte stav nebezpečí, použijte ochranné pomůcky

2.

Zjistěte stav vědomí
oslovení, bolestivý podnět

NEREAGUJE

postížený je v bezvědomí

3.

Křikem přivolejte pomoc okolí
na pomoc s postíženým apod.

4.

Uvolněte dýchací cesty
záklon hlavy tlakem na čelo a přizvednutím brady

5.

Zkontrolujte dýchání
poslech, pohled, pocit

5.

Zkontrolujte dýchání
poslech, pohled, pocit

LAPAVÉ DECHY, NEDÝCHÁ

postížený je v bezvědomí a nedýchá normálně

6.

Volejte tísňové číslo 155

7.

30 kompresí hrudníku
uprostřed hrudníku, s propnutými lokty,
na tvrdé podložce, frekvence 100/min.

8.

2 vdechy z úst do úst
plynulý pomalý vdech po dobu
asi jedné vteřiny při záklonu hlavy

9.

Dále 30:2
do příjezdu záchranné služby,
do úplného vyčerpání, do obnovení dýchání

Rizika infekce během BLS

Je popsán přenos (slinami, zvratky, krví) jen:

- tuberkulóza
- *Neisseria meningitidis*
- severe acute respiratory distress syndrome (SARS)

Přesto jsou doporučeny **bariérové pomůcky** s jednocestným ventilem (výdechovou chlopní).

Mohou zvýšit mrtvý prostor
Mohou zvýšit odpor dýchacích cest

Brání infekci záchránce

Neprůchodnost dýchacích cest

Příčiny obstrukce :

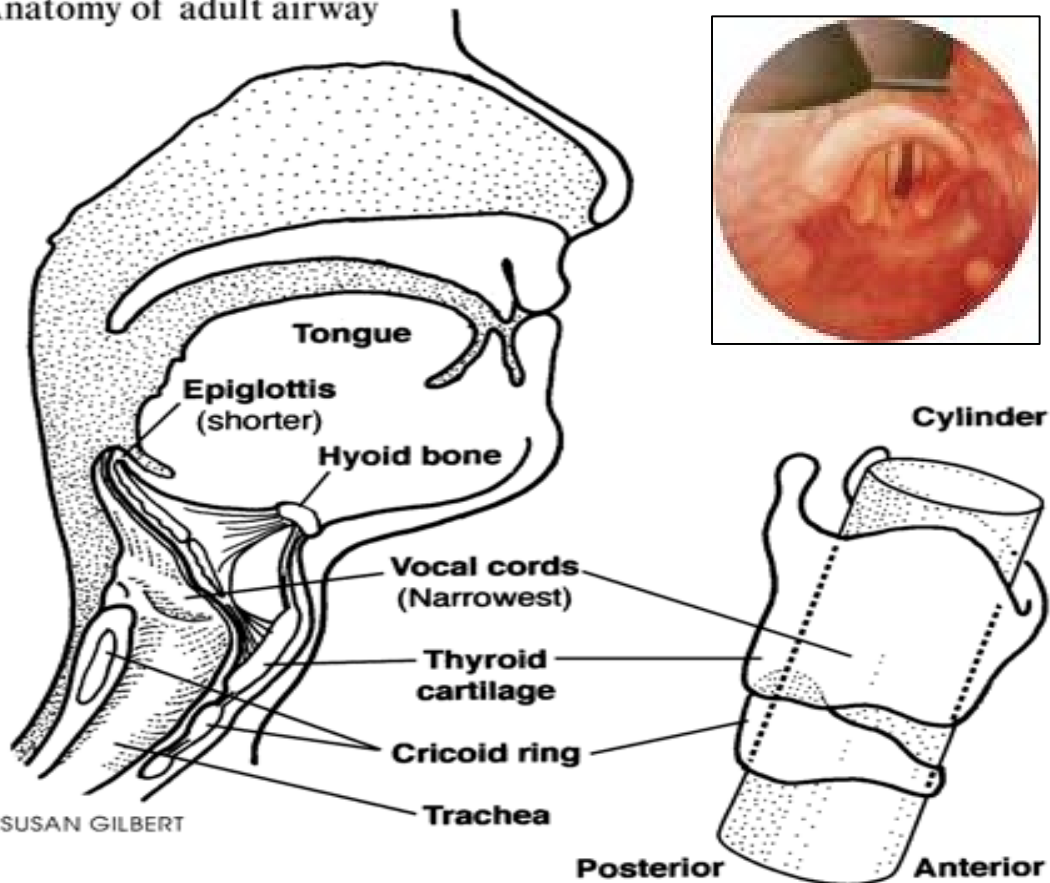
- zapadlý jazyk u bezvědomých
  - vdechnutá cizí tělesa (hračky, jídlo)
  - otok hrtanu
    - alergie - bodnutí včelou
    - popálení d.c.
  - reflexní stah hlasivek
    - tekutina do dýchacích cest,
    - dráždivé plyny
-
-

Nejužší místo d.cest:

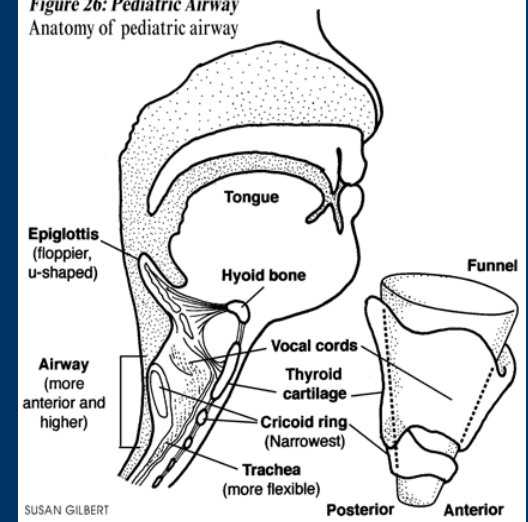
Dospělý: glotis

Děti: subglotický prostor

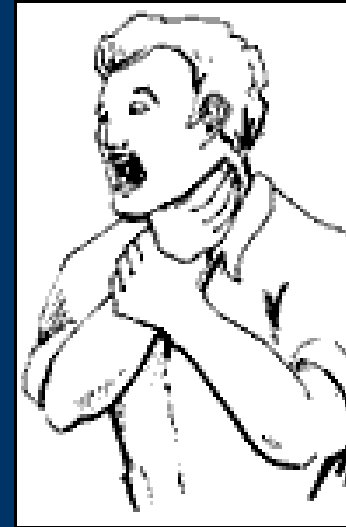
Figure 27: Adult Airway
Anatomy of adult airway

Figure 26: Pediatric Airway
Anatomy of pediatric airway

Vdechnuté cizí těleso **- při vědomí**

Příznaky:

- drží se za krk,
  - široce otevřená ústa
  - kašel // ticho

  - souhyb nosních křídel,
  - vtahování jugula,
(u dětí mezižebních prostor)
-
-

Vdechnuté cizí těleso **- při vědomí**

PP:

- neúplná:
    - kašel
    - sledovat ABC...

  - úplná:
    - úder mezi lopatky (5x)
    - Heimlichův manévr
    - 155
-
-

Úder mezi lopatky

stojí / sedí v mírném předklonu
úder otevřenou dlaní mezi lopatky,
není nutno do středu

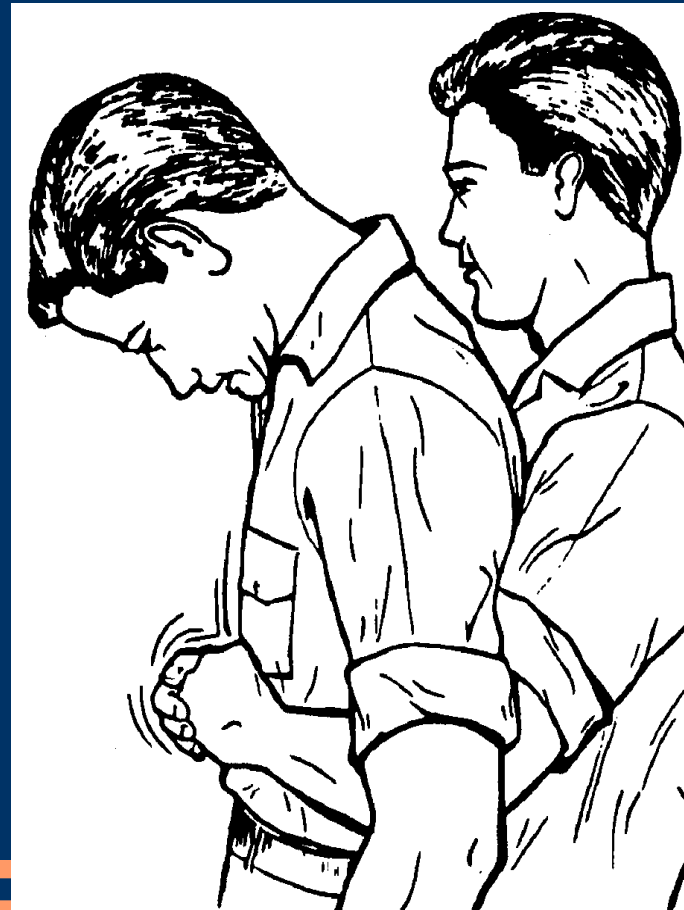
cíl: náhlé a značné zvýšení tlaku
v dolních dýchacích cestách →
vypuzení cizího tělesa.

Heimlichův manévr

- Při vědomí, v sedě nebo ve stoje.
- Postiženého obejmeme zezadu, ruce spojeny v místě nadbřišku. Lehce předkloněn, otevřeny ústa, rázný úder směrem dovnitř a nahoru. (alespoň 5x do úspěchu)

Heimlichův hmat

KI: ne u těhotných, do 2let

komplikace:

- poranění jater, žaludku, střeva =
= bolest břicha, krvácení, šok

Po úspěšném provedení, nutné lékařské vyšetření

Stlačení hrudníku

Při vědomí, v sedě nebo ve stoje.
Postiženého obejmeme zezadu,
ruce spojeny v dolní třetině
hrudníku.

Lehce předkloněn, otevřeny ústa,
rázný úder směrem k sobě
(alespoň 5x do úspěchu)

I: těhotné, obézní

!! kontrola lékařem jako při Heim.

Cizí těleso v d.c. přehled

Obrázek 2.18. Algoritmus péče o uzávěr dýchacích cest cizím tělesem u dospělého (FBAO)

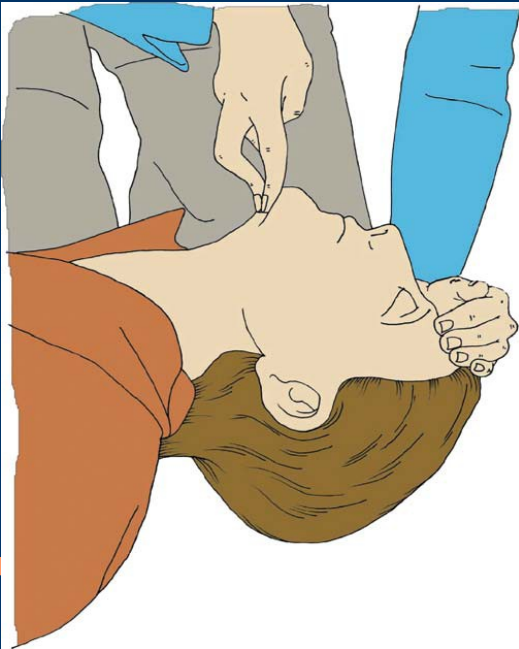
PP neprůchodnost DC: (v bezvědomí)

- **Poloha** = postiženého na záda, tvrdá podložka
- **Uvolnit dých. cesty**
  - zbavit se **viditelných** těles (protéza, sníh)
2 prsty, jen tam kam vidíš
nezatlačovat nic hlouběji
  - tekutina = hlavu na stranu
  - zaklonit hlavu
  - (trojitý manévr)

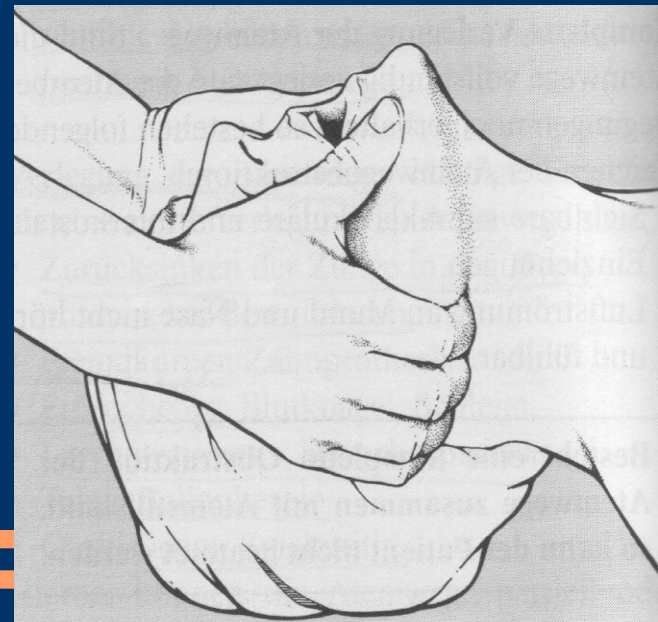
Záklon hlavy

- Záchránce vedle hlavy
- snazší naučení
- Guidelines 2005

Esmarchův trojhrmat
= trojitý manévr

- Záchránce za hlavou
- obě ruce na dolní čelist

Guedel ústní vzduchovod

OroPharyngeal Airway

I: bezvědomí
+ obstrukce d.cest jazykem

Odhad velikosti OPA:

- vzdálenost ústní koutek --
-- ucho

Riziko mělkého bezvědomí:

- vomitus + aspirace

Nosní vzduchovod

Naso-Pharyngeal Airway (trumpet)

Správná velikost NPA:

- vzdálenost nos --- ušní lalůček

Riziko:

- krvácení z dutiny nosní
- je nezbytné použití gelu

Ventilace obličejovou maskou

dýchání s použitím křísícího vaku (Ambuvak)
velikost masky (1 .. 5)

- adekvátní objem = zvedání hrudníku
- f 10/min
- 100% O₂

Ventilace obličejovou maskou

Držení:

1 rukou:

- palec + ukazováček
- 3 prsty - brada

2 rukama

- palce drží masku
- prsty zvedají čelist

Oběh

vyšetřují lajci **jen je-li přítomno**

- Vědomí
- Spontání pohyby
- Dýchání

- **Puls** hmatný dvěma prsty
  - na krkavici / ve třísle
  - pak na zápěstí
- Kapilární návrat

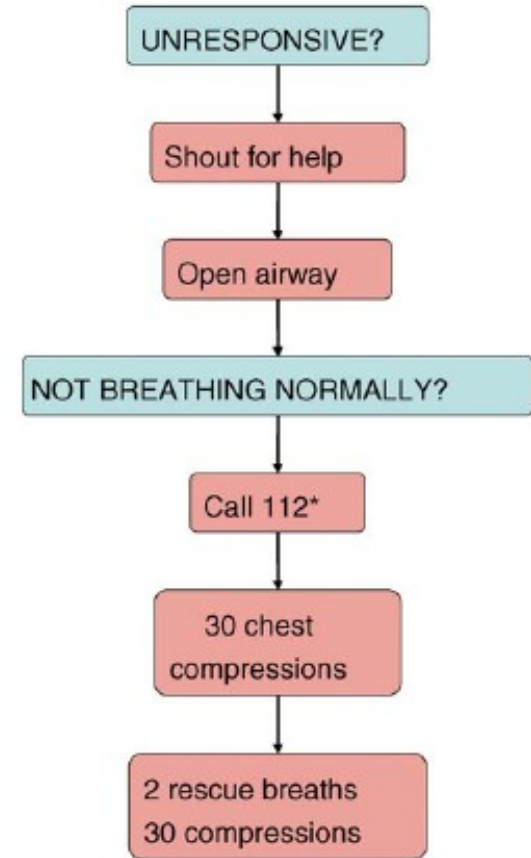
Oběh - puls

- pravidelný, nepravidelný
- plný, nitkovitý
- tepová frekvence (počet pulzů za 10s * 6)
- známky šoku – studená bledá kůže, ...
- Kapilární návrat (do 2s)
  - doba nutná k prokrvení nehtového lůžka
= po stlačení – bílá – růžová

Prekordiální úder Precordial thump

- úder malíkovou hranou zaťaté pěsti do středu hrudníku
- **není součástí laické resuscitace!**
- ACLS, jen pokud není defibrilátor okamžitě dostupný a příčina zástavy oběhu je fibrilace komor
- účinný v prvních 20s fibrilace komor
25% úspěšnost obnovy oběhu

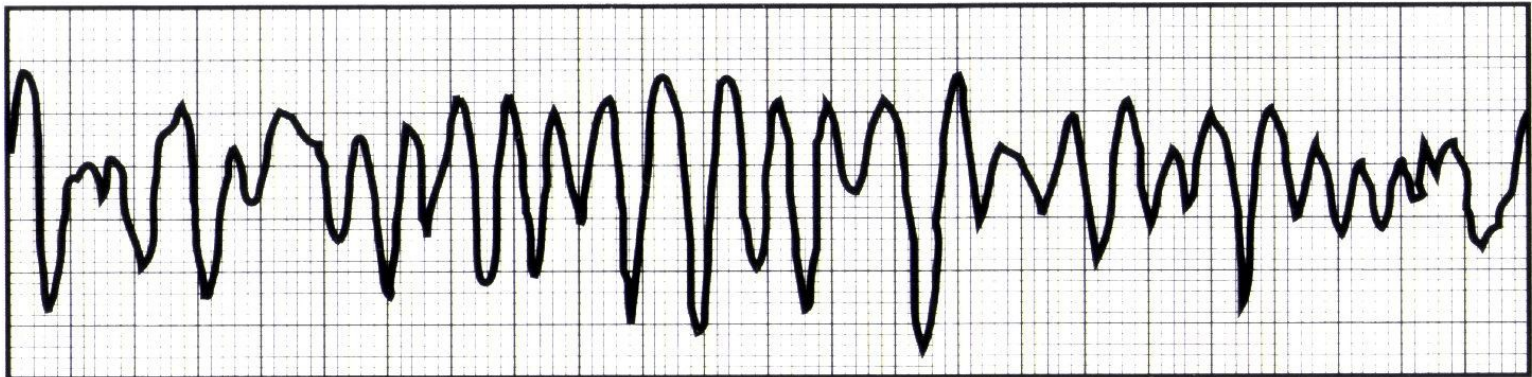

Komorová fibrilace

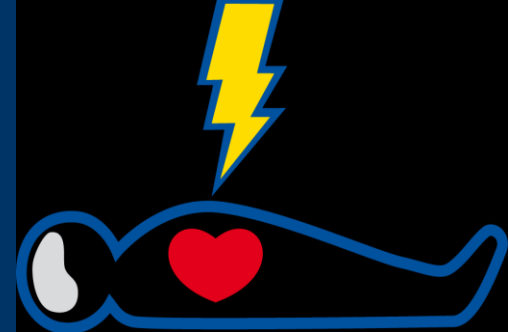
Kmitání komor

- Neefektivní nekoordinované stahy srdeční svaloviny
- Nejčastější příčina náhlé zástavy oběhu dospělých
- Léčitelná defibrilací

Hrubovlnná komorová fibrilace

Defibrilace

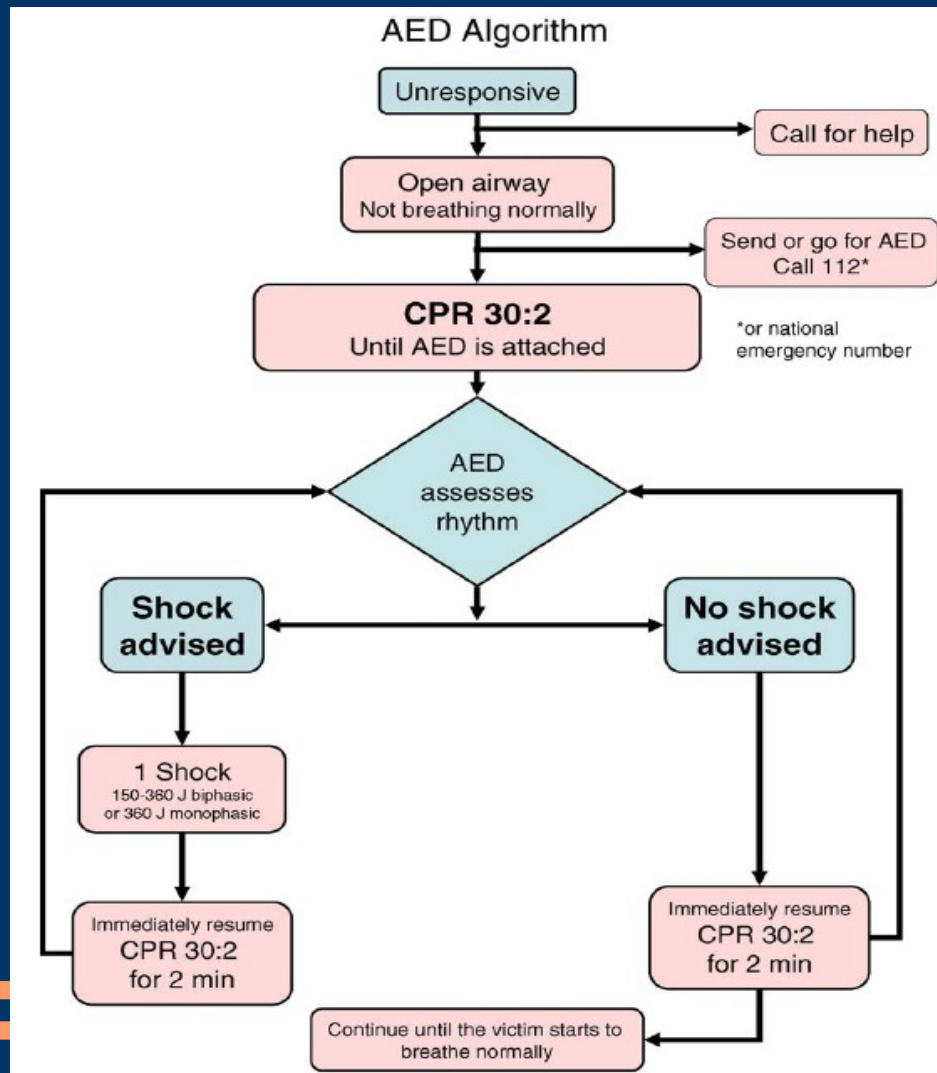
v ČR provádí mimo nemocnice RZP

- v místech s obtížnou dostupností a výskytem 10^6 osob (letišť)

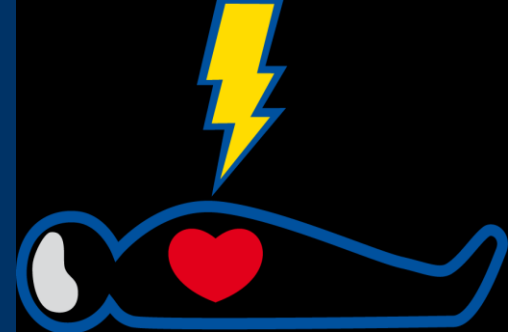
Automatický

Externí

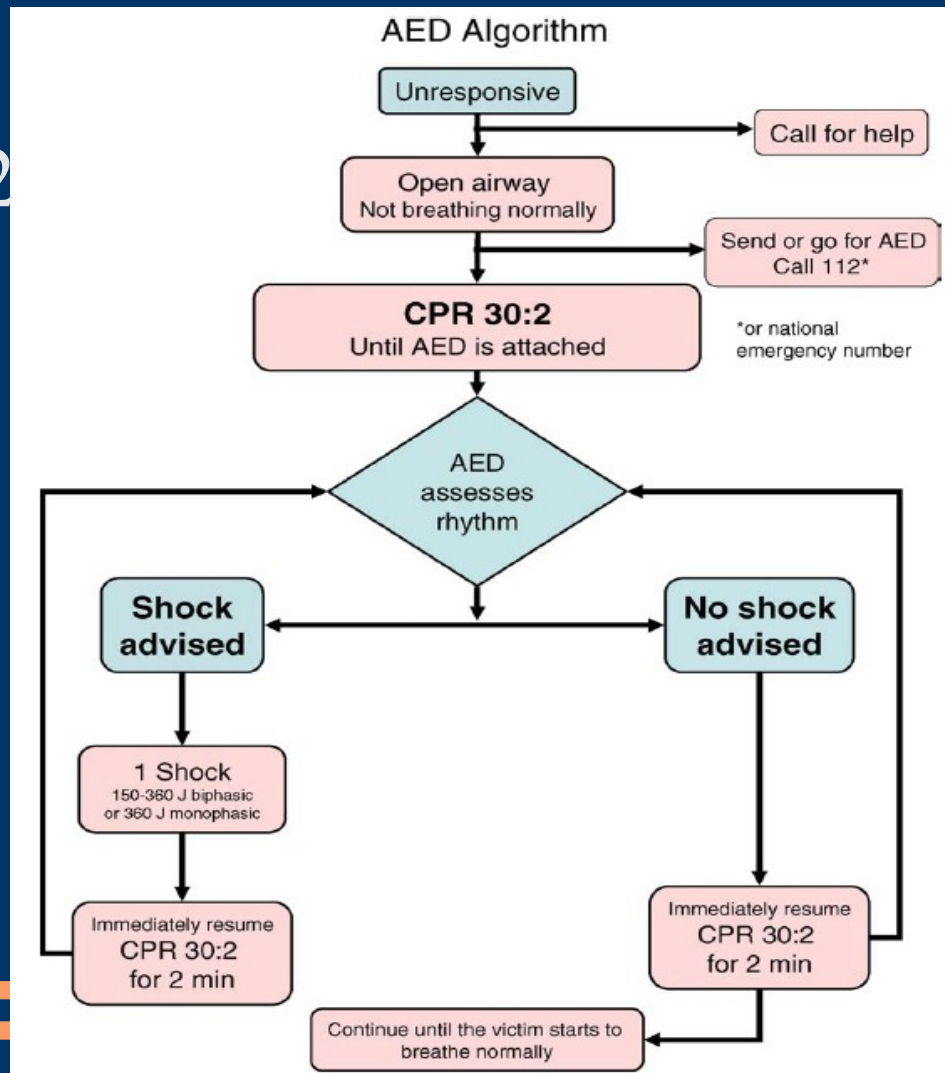
Defibrilátor

Defibrilace

- pošli pro přístroj
- Pokračuj v CPR 30:2
- otevři = zapnout
- přilep elektrody
- následuj hlasové povely

Start of AED

Většina AED se zapne sama při otevření.

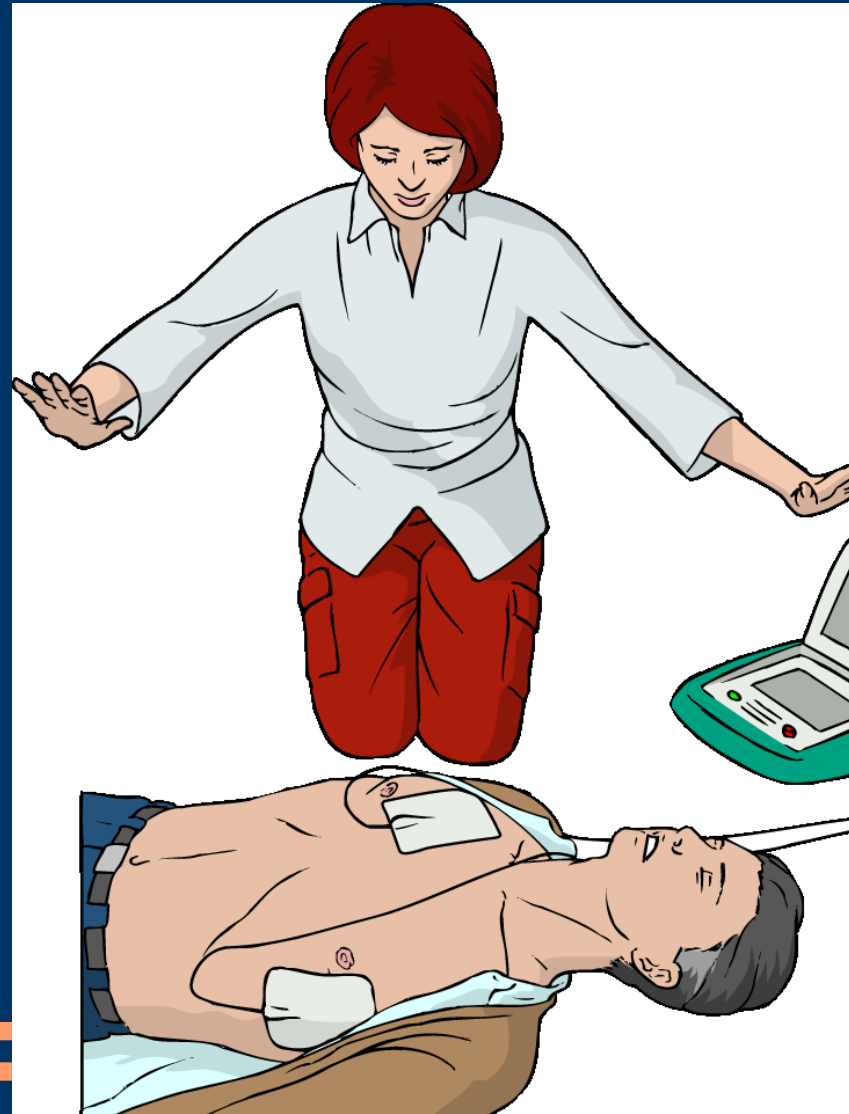
Přilepit elektrody na hrudník

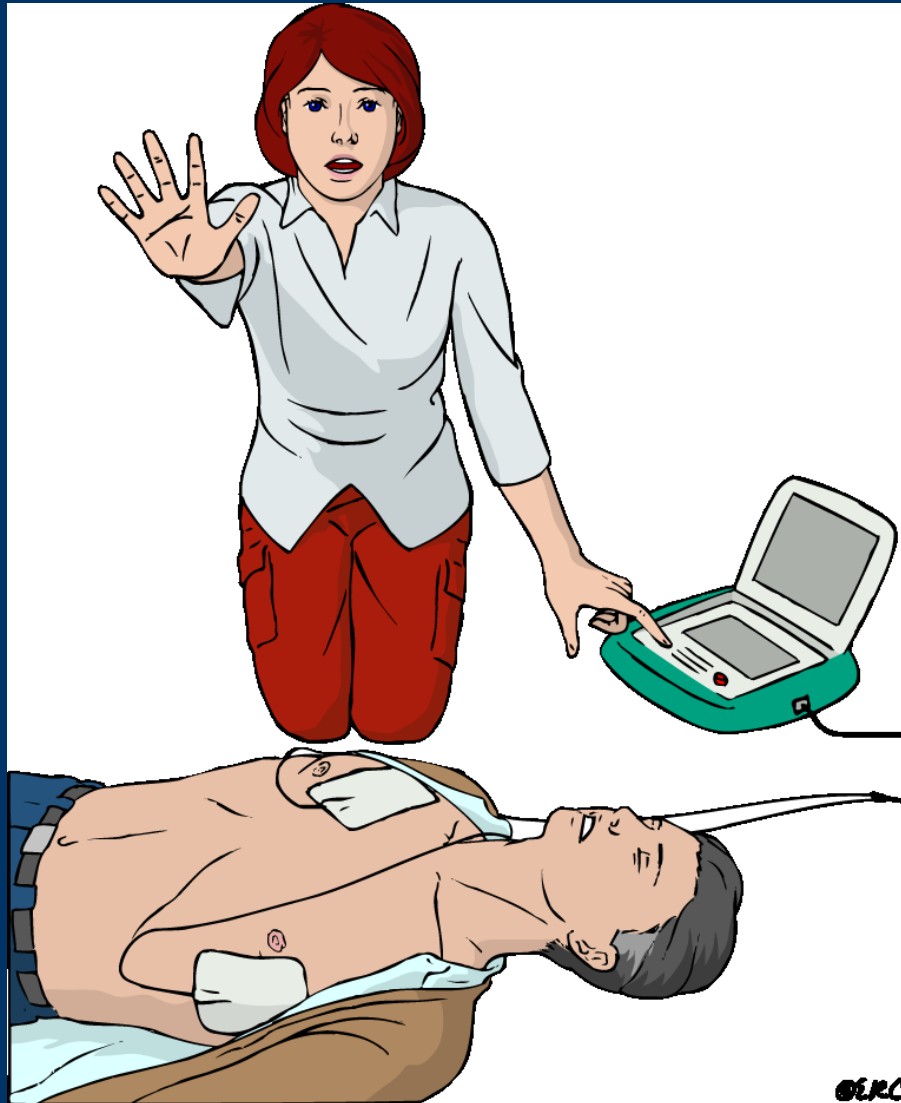
ANALYSING RHYTHM DO NOT TOUCH VICTIM

- během analýzy elektrické aktivity je resuscitace přerušena
- nedotýkat se nemocného

komorová fibrilace

SHOCK INDICATED

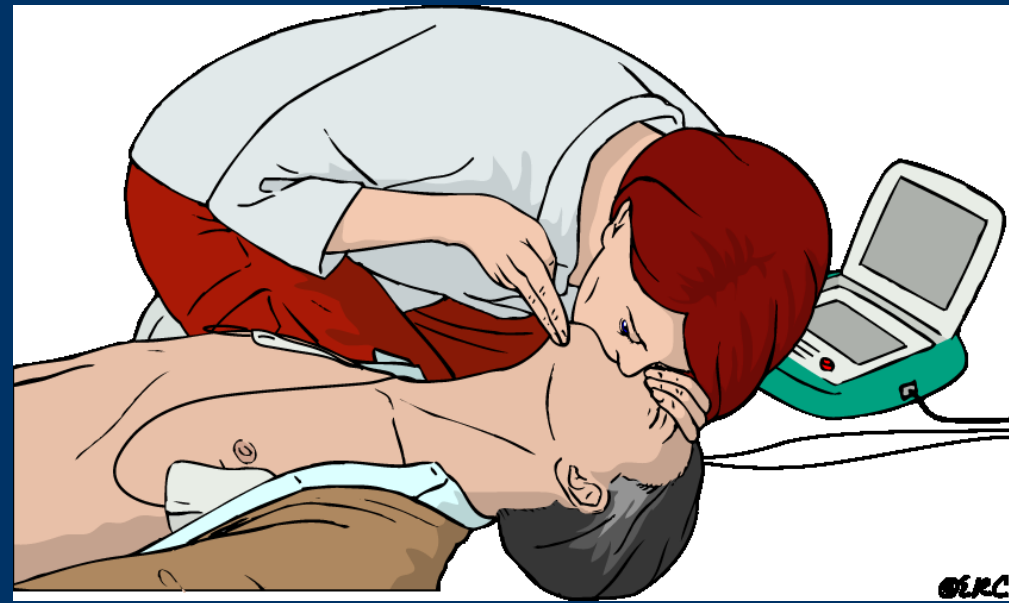

- Stand clear
- Deliver shock

SHOCK DELIVERED FOLLOW AED INSTRUCTIONS

30

:

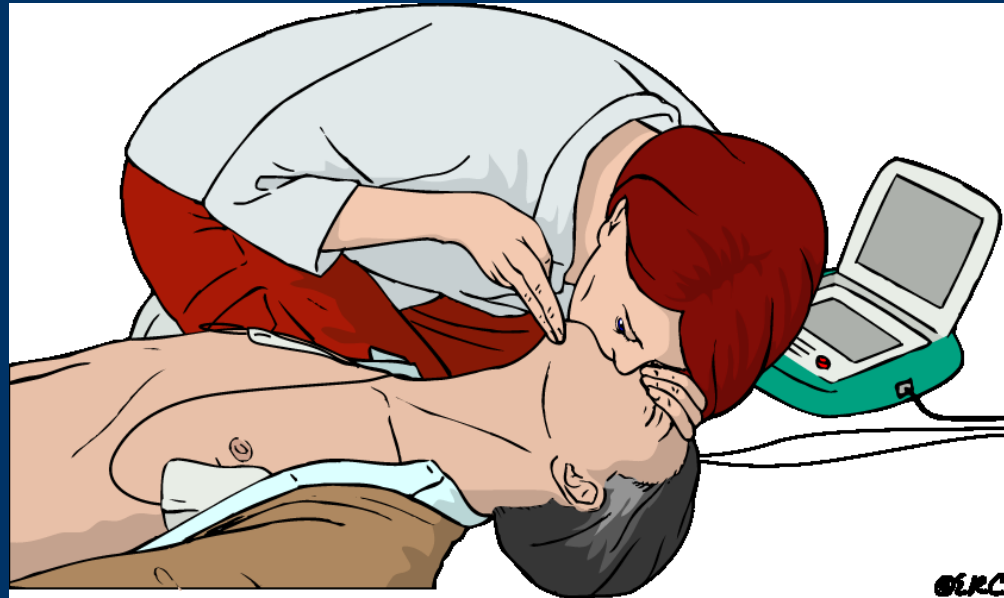
2

NO SHOCK ADVISED FOLLOW AED INSTRUCTIONS

30

:

2

Ukončení BLS

- obnoveno normální dýchání, (vědomí)
- vystřídán RZP
- vyčerpání
- nové nebezpečí

Zajištění zdravotnické pomoci:

oznámení RZP

155 (112)

- kde
- co
- kdy
- kolik osob
- jak vážná poranění
- kdo, odkud volá
- **!! nezavěšovat !!**

